

Bildande av Svalgölenbrantens naturreservat i Kinda och Linköpings kommuner samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken fastigheten Kisa-Näs 1:14 samt ett område inom fastigheten Kisa-Näs 1:9 i Kinda kommun och ett område av fastigheten Viprössle 1:35 i Linköpings kommun som naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn ska vara Svalgölenbranten.

Syfte

Syftet med Svalgölenbrantens naturreservat är att skydda värdefull barrnatturskog i en långsträckt, ostvänd brant tillsammans med hållmarkstallskog, avsnitt med lövskog och hamlade träd kring en torplämning. Karaktäristiska arter för biotoperna i allmänhet och hotade, sällsynta samt hänsynskrävande arter i synnerhet, ska fortleva i gynnsamt tillstånd för att bevara den biologiska mångfalden i regionen. De gamla träden, däribland gamla hamlade ädellövträd och grova aspar samt död ved, är i kombination med hög luftfuktighet de viktigaste elementen för arterna knutna till dessa naturtyper. Ett övergripande syfte är även att tillgodose friluftslivets behov av områden för naturupplevelser.

Syftet ska nås genom att reservatet undantas från skogsbruk så att barrskogsdelen i huvudsak kan utvecklas fritt från nuvarande utgångsläge. Naturvårdsbränning kan bli aktuell i tallskogspräglade delar. Rester av odlingslandskap och lövskog kommer att skötas med återkommande lövträdsfrämjande och öppethållande åtgärder. Därmed säkras så långt som möjligt naturtyper och växtmiljöer för de hotade, sällsynta och hänsynskrävande arterna och därigenom möjligheten för deras fortlevnad. Friluftslivets tillgänglighet underlättas genom bland annat information om området.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. uppföra byggnad eller annan anläggning;
3. uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning;
4. anordna upplag;
5. tillföra växtnäringssämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
6. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
7. ta bort eller upparbeta dött träd eller delar av träd eller vindfalle;
8. ändra florán eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter;
9. jaga fågel.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. skötsel och dokumentation;
3. bibehållande av ljusöppen, varm tallskogsmiljö genom naturvårdsbränning eller begränsad brandefterliknande åtgärd;
4. friställning av grova hävdpräglade eller vidgreniga träd;
5. lövskogsdominerade avsnitt hålls fria från föryngrande gran och kulturpräglade avsnitt hålls fria från föryngrande träd som inte utgör arvtagare till naturvärdesträd;
6. iordningställande av anordningar för friluftslivet såsom parkeringsplats, informationsskyltar och vandringsled.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. framföra motordrivet fordon annat än på väg till reservatparkering;
2. tälta längre tid än två dygn i följd på samma plats;
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
4. gräva upp kärleväxter, plocka skogsklocka, mossor, lavar eller svampar med undantag av matsvamp;
5. störa eller skada djurlivet genom att klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur med undantag av enstaka individer för artbestämning i vetenskapligt syfte;

6. göra upp eld med kvistar eller ved från naturreservatet;

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

7. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet för fler än 20 personer;
8. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-6. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av väg till Karlsnäs i nuvarande omfattning.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Svalgölenbranten innehåller bland annat triviallövskog med ädellövinslag som är en prioriterad skogsnaturtyp enligt den nationella strategin för skydd av skog. I området finns gott om gamla träd och på sina ställen finns rikligt med död ved. Det finns även inslag av lövträd och hamlade ädellövträd som tillsammans med lodytor (bergssidor) och källmiljöer utgör viktiga underlag för många tillbakaträngda arter i skogslandskapet. Den skarpa branten mot öster ger i samspel med sjön, ett jämnt och fuktigt klimat vilket gynnar många kryptogamer (lavar, mossor, svampar). De talldominerade högt belägna markerna ger naturligt god tillgång på värme och ljus.

För att naturvärdena ska bestå och utvecklas bör området undantas från skogsbruk och skötas så att lövskogsvärden runt det forna torpstället främjas samt att i huvudsak lämna övrig skog för fri utveckling.

Området ligger inom en värdefull lövskogstrakt och barrskogstrakt vilket ökar förutsättningarna för att rödlistade arter i området, även på sikt ska överleva i trakten. Länsstyrelsen bedömer att Svalgölenbranten är prioriterat för områdesskydd i form av naturreservat enligt den nationella och regionala strategin för skogsskydd.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bland annat värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Svalgölenbrantens naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt,

lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan. I ett tillägg till översiktsplanen 2004 har Kinda kommun tagit fram en vindkraftsplan (2009). I vindkraftsplanen pekas ett område ut benämnt ”1. Norr Svalsjö by” som ett av de primära områden som bedöms lämpliga för vindkraftsetableringar. Det utpekade området ligger öster om vägen Svalsjö-Ulrika och berör därmed inte reservatsområdet direkt.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Svalgölen naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensbedömning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatsbildningen inte medför negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet. Ordningföreskrifterna ska samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Miljökvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet Svalgölenbranten är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv* samt i viss mån *Ett rikt odlingslandskap* om vilka Sveriges riksdag och regering beslutat.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Svalgölenbrantens naturreservat dokumenterades i samband med Linköpings kommuns arbete med kommunalt naturvårdsprogram och Skogsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper på fastigheten år 2000. Därefter inventerade Länsstyrelsen området och kartlade ytterligare naturvärden främst på Sveaskogs marker sydväst om Svalgölen.

Reservatsbildning

Reservatet har stakats ut och mätts in av Lantmäteriet under hösten 2007. En värdering av området genomfördes av NAI Svefa AB i samråd med markägarna och på uppdrag av Länsstyrelsen. Under 2009 köpte Naturvårdsverket den del av naturreservatet som ligger i Kinda kommun av Sveaskog och under 2014 köpte Naturvårdsverket resterande del inom Linköpings kommun av Linköpings stift. Fastighetsbildning pågår inom fastigheten Våprössle 1:35.

Remissyttranden

Förslaget till beslut och skötselplan sändes på remiss under 2015-05-25 till 2015-08-30 enligt sändlista. Remissvar inkom från Skogsstyrelsen och Sveriges geologiska undersökning (SGU). Skogsstyrelsen har inget att erinra mot föreslagen skötselplan och beslut. SGU skriver att den geologiska beskrivningen överensstämmer med SGUs databaser och det finns en tydlig koppling mellan

geologi och biologi i skötselplanen. Det finns inga motstående geologiska intressen i området.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Inkomna remissvar ger inte anledning till justeringar av förslagen till beslut och skötselplan.

Strandskydd

Delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Hur man överklagar,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (Miljödepartementet).
Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektör Claes Svedlindh, funktionschef Emma Hagström, länsassessor Karin Fridell, samhällsplanerare Maria Kromnow samt antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Kristina Zetterström
Länsråd

Jens Johannesson
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Näs jaktlag, Leif Karlsson, Änggatan 19, 590 30 Borensberg
Jaktlag Viprössle 1:35, c/o Pär Gärdenar, Hedvigsborg 18, 504 47 Borås
Viprössle vägsamfällighet, Lars-Göran Engdahl, Sjöstugan, 590 53 Ulrika

Kopia till

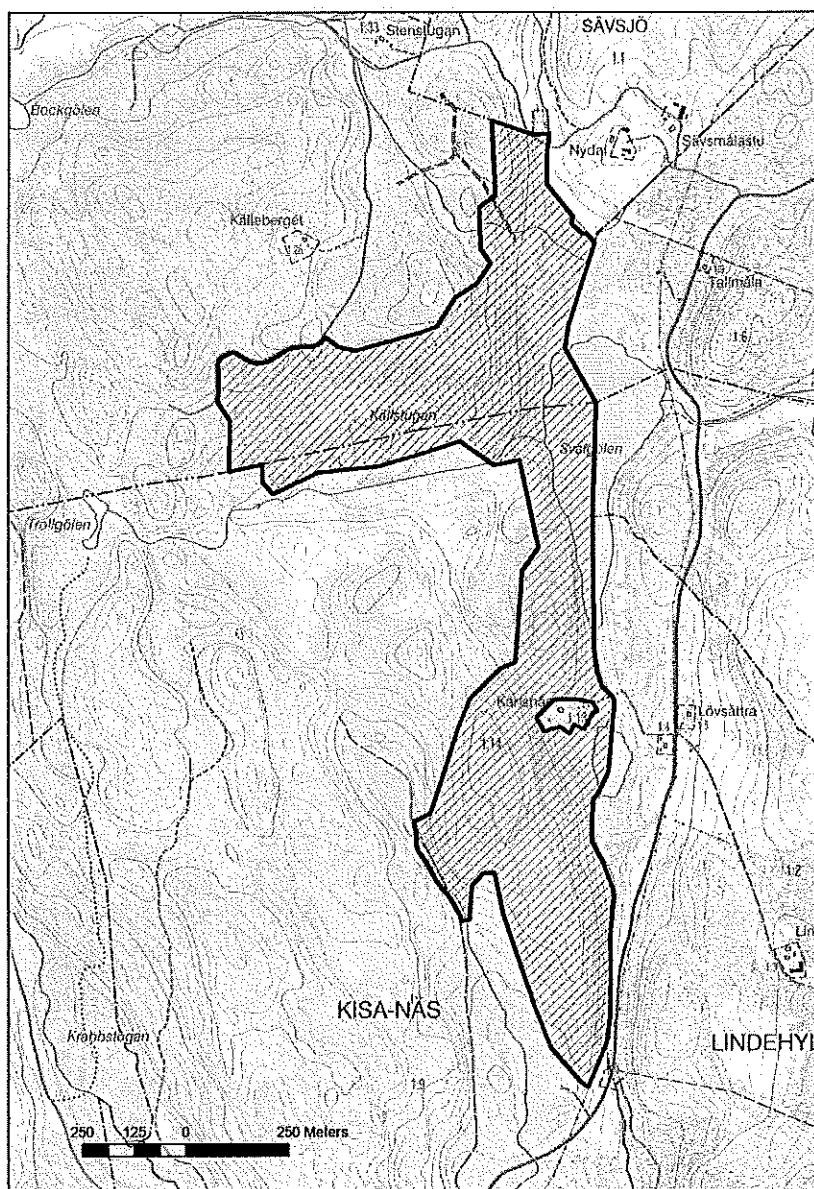
Linköpings stift, Box 1367, 581 13 LINKÖPING
Skogsstyrelsen, Östergötlands distrikt, Datalinjen 1, 583 30 Linköping
Linköpings kommun, Stadshuset, 581 81 Linköping
Kinda kommun, Box 1, 590 40 Kisa
Åsa Thunholm och Dennis Johansson, Grindstugevägen 25, 589 29 Linköping
Eva-Marie och Benny Haag, Sävsjömåla 1, 590 39 Kisa
Naturskyddsföreningen Linköping, c/o Björn Ström, Åbylundsgatan 36,
582 36 Linköping
Naturskyddsföreningen i Kinda-Ydre, C/o Hans Karlsson, Säby Sockenstuga 1,
573 93 Tranås
Ulrika hembygdsförening, ulrikahembygd@gmail.com
Kisa-Västra Eneby Hembygdsförening, Kisa Hembygdsgård Enebygatan 29 B
590 38 Kisa
Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala

Intern sändlista

Reservatsförvaltningen, Mikael Burgman

**LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND**

Karta tillhörande Länsstyrelsens beslut om Svalgölenbrantens naturreservat beslutat 2015-11-27. Objektsnummer (NVR-id) 2014140, dnr 511-1128-12.

© bakgrundskarta Lantmäteriet